

Gemuzto wħie chwala iczeſt.
Sfwatym duchem wootczy wzdy geſt |

**Tuto sye poczyna poczy placz swalte
marzie.**

5 O wſichny genz | czieſtu gdete.
Tuto ſemnu | ſmutnu ſiedte.
Awizte aczt | ktera boleſt.
Kmey boleſti podobna | geſt.
Azieleyte ſemnu meho.
10 Syna | ffrdecznye mileho.
wizte gha nak|rziſy pnyece.
Ty tiezke muky trr|piece.
Wizte nadnym tu odiwu |
dan geſt wfyem awprotiwu.
Diw | ze mye widite ziwu.
Protu mu tiez|ku protiwu.
15 Bezwfye wyny geſt | podieſſen.
Anafibenyčy obieſſen |
Tr̄rpí muku nezawyníw.
Any czo | zleho uczynyw.
Ano bezewfeho | prawa.
Ten genz geſt andieſka | flawa.
52^a Geſt zlym newynnje obu|zen.
Akrziewie naſmrt oſluſen.
Tuto | geſt prawy ſud zwracen.
Wfeho pra|wa ſud priwracen.
Rownoſt pra|wa zamucena.
5 Aprawedlnoſt pora|zena.

jemužto vše chvála i čeſt
s svatým duchem v (o)tcí vždy jest.

Tuto sě počíná pláč svaté Mařie.

Ó vſichni, jenž cestú jdete,
tuto ſe mnú ſmutnú ſedte
a vizte, ačk která boleſt
k mej bolesti podobna jest,
a želeyte ſe mnú mého
syna srdečně milého.
Vizte j'h(o) na křízi pniece,
ty těžké muky tr̄piece;
vizte nad ním tu odivu,
10 dán jest všem (na) protivu.
Div že mě vidíte živu
pro tu mū těžkú protivu.
Bez vſie viny jest poděſen
a na ſibenici oběſen,
15 tr̄pí muku, nezaviniſ
ani co zlého učiniv;
ano beze vſeho práva
ten, jenž jest andělská sláva,
jest zlým nevinně obuzen
a kř(j)vě na ſmrť otsúzen.
20 Tuto jest pravý ſud zvrácen,
vſeho práva ſud převrácen;
rovnost práva zamíćena
a pravedlnosť poražena;

10

52^b

5

Zabludil rozum smudroftí |
 zidowšku zawistnu zloſti
 Mehо syna | oſtudiли.
 Anewynnye zabubili.
 Ob|ratre zidowe was ſud.
 Znamenay|te was tiezky blud.
 10 Zlyſte byli po|taz wzielı.
 Kamſte mudroft ſwu | podielı.
 Czo geſt matie zawyníla.
 Kteryl geſt hrziech uczynyla |
 Ze geſt ſſweho syna zbawena.
 Aza|loſtnye offyrzyna.
 15 wy gſte mye fy|na zbawili.
 Chudym otczye zahu|bili.
 wſiech ſmutnych utieſſytele |
 nemocnych uzdrawitele.
 wſiech | pracnych pomoczytele
 wſeho zle|ho zbavitele.
 Obratte ſud wy zy|dowe.
 weſczyt fu wnem bludowe.
 krzy|wy gſte ſudczie ſud gmieli.
 Zle gſte | ſkrrzie to poſpieli.
 wizte wſiechna | prawa prawaa.
 Ktery znych ten | ſud wydawa.
 aby ſtworſitele ſweho |
 zabilo ſtworzenye ieho.
 Krale ſweho | oſtudiли.
 anewynnye zahubili.
 vmo|rziſi ſmrtiu twrrdu.
 Swu neſbednu | pychu hrrdu.

25 zablúdil rozum s múdroſtí
 židovskú závistnú zlostí.
 Mého syna oſtudili
 a nevinne zahubili.
 Obrafte, židové, váš súd,
 30 znamenajte váš těžký blud;
 zlý ste byli potaz vzěli,
 kam ste múdroſť svú poděli?
 Co jest mátě zavinila,
 který-l' jest hřiech učinila,
 že jest svého syna zbavena
 35 a žalostně osiř(e)na?
 Vy jste mě syna zbavili,
 chudým otce zahubili;
 všech ſmutných utěſitele,
 nemocných uzdravitele,
 všech pracných pomocitele,
 všeho zlého zbavitelé.
 40 Obrafte súd, vy židové,
 velicíſ sú v nem bludové!
 Křivý jste, súdcie, súd jměli,
 zle jste ſkrzě to poſpeli.
 Vizte všechna práva pravá.
 Který z nich ten súd vydává,
 aby ſtvoritele svého
 45 zabilo ſtvorzenie jeho?
 Krále svého oſtudili
 a nevinne zahubili,
 umořili ſmrtiu tvrdú,
 svú nezbednú pýchú hrdú.

10 Kteru wynu geſt za|wynyl.
 Kteryli hrziech geſt uczynil |
 Owſteky ſidowſky rode.
 Slepý zaby|ly narode
 Cſo gſy ſpachal nadne|wynnym.
 zles ſdiel ſobie iſynom | twym.
 Nemudru gſte radu gmeli |
 15 Kdyz yſte ieho gieti chtiel.
 Zawiſty | gſte gmu neprziel.
 Nebo gſte zle | ſkutky gmeli.
 Zlí dobreho nechtie | gmieti.
 Ni gho mohu wſrrdczy | ſhrzieti.
 Ny oczyma gho wideti ||
 53ª Any czo dobreho przieti.
 On geſt | was trefkal zeſleho.
 Mnoho wem | czynyl dobreho.
 Awy gſte pak gemſe geho.
 przieliſt uczynyli zleho.
 5 Ia|ko zlodiegie wazali.
 Mezy oczy ie|mu pllwali.
 Koffye hanebnye wazali |
 prziwazawſe bicziewali.
 hanegice | nan krzikali.
 Trnym gho koruno|wali.
 Potom nakrziz przikowali |
 10 zluec ſuocztem piti dawali.
 Koſti | zlamati kazali.
 pak ſrđce kopym | proklali.
 atu gſte fwu zloſt ſkonali |
 To gſte wfe nadnym tryſcziel.

55 Kterú vinu jest zavinil,
 který-li hřiech jest učinil?
 Ó vztekly židovský rođe,
 ſlepý zabyly národe!
 čſo jsi ſpáchal nad nevinným,
 60 zles ſděl sobě i synom tvým.
 Nemúdrú jste radu jmeli,
 kdyz jste jeho jéti chteli,
 závití jste j'mu nepřieli,
 nebo jste zlé ſkutky jmeli.
 65 Zlí dobrého nechtie jmieti
 ni j'ho mohú v srdeci ſhřieti
 ni očima j'ho viděti
 ani co dobrého přieti.
 On jest vás tresktal ze zlého,
 70 mnoho vem činil dobrého ;
 a vy jste pak, jemše jeho,
 přielis učinili. zlého :
 jako zloděje vázali,
 mezi oči jemu plvali,
 75 k osě hanebně vázali,
 přivázavſe bičevali,
 hanějice naň kříkali,
 trním j'ho korunovali ;
 potom na kříž příkovali,
 80 žluč ſuoczem piti dávali,
 kosti zlámati kázali,
 pak ſrdce kopím proklali
 a tu jste svú zlost ſkonali.
 To jste vše nad ním tryſčeli,

15

Neb | gíte gey wfwey mecy gmyeli.
 Ob|ratté fud obratte fud.
 poznate wně | weliky blud.
 Gaz nynye smutna | zaloſtna.
 Syra ſtraſtna aboleſtna |
 Meho fynaczka zbawena.
 azaloſt|nye offyrzyna.
 proſſy uſſlyſte mÍe || nynye.
 wezrziecz name zamuczenye |
 name weſike zaloſty.
 Anatiezke me | boleſti.
 Smym mye fynem ukrzy|zugte.
 nakrziz mye knemu przy|kuyte.
 Radat chczy tak fnym vmrzeti.
 Budetel my toho prziety |
 Takt me frrde tuhy zbude.
 Atat | my fmrt lehka bude.
 Ale czo my | to hubeney..
 Wfye zaloſti napllne|ney.
 Ma profba pomoze uwas |
 wtento vmoj zaloſtny czas.
 profby me neuſſlyſte.
 Any mne wtom | utieſſyte.
 Gmate frrdcze zkame|nala.
 Akſlitowany ztwrdala |
 Nademnu fye neſſielite.
 Any mne | wtom uſſlyſſite.
 Ny meho fyna zba|wite.
 Any yho fkrrzie flozite.
 Ob|ratisse fud obratite.

53^b

5

10

15

85 neb jste jej v svej m(o)ci jmeli.
 Obraté súd, obratte súd,
 poznáte v nem veliký blud !
 Jaz, nynie smutna, žalostna,
 sira, strastna a bolestna,
 mého synáčka zbavena
 a žalostně osiř(e)na,
 proši, uslyšte mě nynie,
 vezrieč na mé zamúcenie,
 na mé veliké žalosti
 a na těžké mé bolesti.
 S mým mě synem ukřižujte,
 na kříž mě k nemu přikujte ;
 rádač chci tak s ním umřeti,
 budete-l' mi toho přieti.
 100 Takt mé srdce tûhy zbude
 a ta(k)t mi smrf lehka bude.
 Ale co mi to hubenej,
 všie žalostí napln(é)nej,
 má prosba pomôže u vás
 v tento u môj žalostný čas !
 105 Prosby mé neuslyšíte
 ani mne v tom utěšíte :
 jmáte srdce zkameňalá
 a k slitovaniu ztvrdalá,
 nade mnú sě nešzelíte
 ani mne v tom uslyšíte
 ni mého syna zbavíte
 ani j'ho s kř(i)že složíte.
 Obratite súd, obratite

100

105

110

akbohu fye | nawratíte.

54^a Giene moy zmilely || synu.

Ktobie fye vmey nuzy wínu |

wnyuz kmemu synu milemu.

Mym | mylym synam kdanemu.

On mí | to dal miesto sebe.

proto nynye | prossym tebe.

Vties mie zaloſtnu | ſtraſtnu.

Smutnu zaloſtnu neſztaſtnu.

popros zato wfych | twych znamyeh.

Auties mie tiem | wtuhach mych.

By mí as toho | poprzieli.

Atu miloſt ſemnu ſdiejli.

Bych tam nakrziz kſrrdecne|mu.

Mohla wzleſti kfynu ſwemu |

Kzmilelemu krozkoſnemu.

Auwejch mnye giz kumrzielemu.

Bych | vmyla ieho rany.

Genz gfu tak | welmy zedrany.

Zekrwaweny | aztrhany.

Rozſyrzeny nawfye | iftrany.

Otruczy krew uwazaty |

Oplakati zczielowati.

54^b Běda || mnye fynaczka meho.

Srrdeczne|ho zmileleho.

Pyczte wfychny ſem|nu ieho.

Newynnye zahubeneho |

Gyuz wfye kraſa ſneho ſella.

wfie | tuha wme frdce weſla.

Gyz fye | tielo dolow borzy.

ak Bohu sě navratite!

Jene, mój zmilelý synu,

k tobě sě v mej núzi vinu

vňuž k mému synu milému,

mým milým synem k danému.

On mi t(ě) dal miesto sebe,

proto nynie prosím tebe,

utěš mě žalostnú, strastnú,

smutnú, žalostnú, neščastnú.

Popros za to všeck tvých známých

a utěš mě tiem v tůhách mých,

by mi as toho popřieli

a tu milost se mnú ſděli,

bych tam na kříž k srdečnému

mohla vzlézti, k synu svému,

k zmilelému, k rozkošnému,

auvech mně! již k umřelému;

bych umyla jeho rány,

jenž jsú tak velmi zedrány,

zekrvaveny a ztrhány,

rozšířeny na vše strany;

otrúci krev, uýázati,

oplakati, zcelovati.

Běda mně synáčka mého

srdečného, zmilelého!

pyče všichni se mnú jeho,

nevinně zahubeného.

Juž vše krásá s neho ſešla,

vše tůha v mé srdece veſla,

již sě tělo dolov boří

Ameffrdce wtu|hach horzí.
 wiece wieczez tuhy | sporzy.
 Diw ze mne hned neumo|rzy.
 Nezdalo mnyc fye hubeney |
 10 wfyte gyz tuhy napllneney.
 By | gmu bylo czo trrperti.
 Amnye ty | tuhy videti.
 Atu horzku zaloft | gmieti.
 Newiedie sobie czo sfieti |
 Lepšieho sem fye nadala.
 15 Aden | Otedne czakala.
 pllnym mym | frrdcem zadala.
 Ayuzt fém tuhy | dozdala.
 Gyz wizi oczyma fwy|ma.
 zkorzen yuz wyplakalyma |
 Czoz yuz mohu rzeczy wiece:
 55* wizí || gey nakrzyzy pnyce.
 wfe tielo | dolow letiece.
 Tiezkostí spadnuti | chtiece.
 Auwech moy zmilely sy|nu.
 Kkomu fye naz wiecz przy|wynu.
 Moy prziessrrdeczny synacz|ku.
 Aiedyny iedynaczku.
 Ma mí|la sladka radoſti.
 Giez wzdy ftobu | gniegzech doſti.
 Donydz tie przied|ftobu vidiech.
 10 wezdy tobu radoſtna biech.
 wfe utieſſeny ftobu | gmiech.
 Gakez kolivék fama | chtiech.
 Moy myly synu iedyny. |

145 a mé srdce v týchach hoří;
 viece, viecež týhy spoří,
 △ div že mne hned neumoří.
 Nezdalo mně sě hubenej,
 všie již týhy napln(é)nej,
 150 by j'mu bylo co trpěti
 a mně ty týhy viděti
 a tu hořkú žalosť jmieti;
 nevědě sobě co sdieti.
 Lepšieho sem sě nadála
 155 a den ote dne čakala,
 plným mym srdcem žádala
 a juž sem týhy doždala.
 Již vizi /očima svýma,
 z kořen juž vyplakalýma,
 což juž mohu řieci viece?
 Vizi jej na kříži pniece,
 vše tělo dolov letiece,
 těžkostí spadnuti chtiece.
 Auvech, mój zmilelý synu,
 165 k komu sě jaz vies přivinu,
 mój přesrdečný synáčku
 a jediný jedináčku!
 Má milá sladká radosti,
 jéž vždy s tobú jmějích dosti,
 donidž té před sobú vidiech,
 vezdy tobú radostna biech;
 vše utěšenie s tobú jmiech,
 jakéž kolivék sama chtiech.
 Mój milý synu jediný,

15

55^b

5

10

15

Czifty nyczymz zlym newynný |
wſeho dobreho przieplný.

Ktoz | mfe wiecz utieſſy gyny.
Gyzt | geſt ma utiecha ftala.
awſye zaſloſt namé wſtala.
wſye my ſye | tuha doſtala.

Nelzie mi geſt by | prſteftala.
Kto mie zbaſí me || zaſoſti.

Kto mie wrati kmey radoſti |
Gychz ſem drziewe gmiela doſti.
zmeſho fynaczka miloſti.
agiz ſem wſiech | owſem zbyla.

Smrt by my mileyſy | byla.
O moy fynu twe mie raný
Muſcie wſudy muczie nawſye ſtrany |
wduſſy wſrdczy igynady.

Staly ſu | me wſiechny rady.
pllna ſem boleſti czyele.
wuoczy uprrſech iwtieſle.

Ztratiſwy toho przietelete.
wſeho | fweta ftworzitele.
wſiech zaſoſtſnych tieſſitele
wſiech pracznych obranitele.
Ktera geſt kdy matie byla.
naten fwiet ſye porodila.

tak | ntieſſena tak ſcaſtna.
Tak truchla | fmutna a aſtraſtna.
Tak poczſczena | powyſſena.
Tak hubena porazeſna.
yako ſem yaz hubenyczye.

175 čiſtý, ničimž zlým nevinný,
všeho dobrého přeplný,
ktož mě vſec utěší jiný?
Jižt jest má útěcha ſtala
a vše žalost na mě vſtala,
vše mi sě túha doſtala;
nelzě mi jest, by přeſtala.
Kto mě zbaſí mě žalosti,
kto mě vrátí k mej radosti,
jichž ſem dřieve jměla doſti
z mého synáčka miloſti?

180 a již ſem vſech ovšem zbyla,
smrf by mi milejší byla.
Ó mój synu! tvé mě rány
mučie vſudy, (na) vše strany,
v duši, v ſrdci i jinady.

185 Štaly ſú mē vſechny rady,
plna ſem boleſti cele:
v uoči, u prſech i v těle,
ztrativſi toho přietelete,
všeho světa ſtořitele,

190 všeck žalostných těſitele,
všeck pracných obranitele.
Která jest kdy mätě byla
na ten svět sě porodila
tak utěſená, tak ſčaſtná,
tak truchlá, ſmutná a ſtrastná,
tak pořeſená, povyſená,
tak hubená, poražená,
jako ſem jaz hubenice,

56^a
 pl|na wfady wfy tuziczye.
 wfech || bolestj wfy zaloſti.
 wfy stralty | wfy hubenosti.
 Omoy kwiete | prziezaduczy.
 wſeho kwietie kraſe ktwuczy.
 5 Slechetnyeyfy wſeho | fwreta.
 Rozkoſnyeyfy wſeho kwieſta.
 yaz twa prziezaloſtna maſtie.
 vmrziela bych rada zatie |
 Nepoyednu ale ſtokrat.
 Aktomu | gelcze tiffuczkrat.
 10 Gyz ſem fye | ftobu mynula.
 gyz ma radoſt | wfy zhynula.
 wfy zaloſti na|mie ſpadly.
 wewſye fye vme udy | wkladly.
 Okak gfy naſſwiet poz|die dan.
 15 atak nahle fmrtí pod|dan.
 Rozkoſnye naſſwiet poro|zen.
 awſiem naſwě dobre wzpo|zen.
 ayuz zaloſnye vmorzen.
 zmu|cen azbit wfady zkoren.
 Mie fy | fwu matku opuſtil.
 56^b Awfy zaloſt || zaloſt namye ſpuſtil.
 Twym wra|zedlnykom otpuſtil.
 Drziewe nez | gfy duffy puſtil.
 Moy prziezmy|lely synaczku.
 aiedyny iedynaczku |
 wezrzy namye anatweho.
 Vcze|nnyka wzvoleneho.
 naiana | nabra tweho.

205 plna vſady vſie túžice,
 vſech bolestí, vſie žalosti,
 vſie strasti, vſie hubenosti.
 Ó mój květe přežádúcí,
 vſeho kvietie kráſe ktvúci,
 210 řechetnější vſeho světa,
 rozkoſnější vſeho květa;
 jaz tvá přežalostná mätě
 umřela bych ráda za tě,
 ne po jednú, ale stokrát
 a k tomu ještě tisíckrát.
 Již ſem ſe s tobú minula,
 již má radoſt vše zhynula ;
 vše žalosti na mě ſpadly,
 ve vše ſe v mé údy vkladly.
 220 Ó kak jsi na svět pozdě dán
 a tak náhle smrti poddán !
 rozkoſně na svět porozen
 a všem na vše dobré vzplozen
 a juž žalostně umořen,
 225 zmučen a zbit vſady z kořen ;
 mě ſi, svú matku, opuſtil
 a vſi žalosť na mě ſpuſtil,
 tvým vražedníkům otpuſtil
 dřieve, než jsi duši puſtil.
 Mój přezmiley synáčku
 a jediný jedináčku !
 vezři na mě a na tvého
 učenníka vzvoleného,
 na Jana, na bra(tra) tvého,

Natetcziczye czis | wlaſtneho.
 Ten geſt giz tak | wtiezkey mdlobie.
 Ny wie giz | czo ſdieri ſobie.
 wiða twe nuzie | natobie.
 Igeſt welmy zhynul | wfobie.
 Snoczy geſt ſtobu weczeſzal.
 Awelmy ſtobu weſſel byl |
 natwych prſech otpoczywał. |
 zteſ mifſy geſt zteſ czieſſye pil |
 Adnes geſt wzaloſtney tuzye |
 Doffla nagy obu nuzye.
 Gan | geſt gyz tak ohubeneyel.
 Zlatal | zzelenal azblediel.
 57* Ztratiw tie || otczie milaho.
 Blizkeho bratrſczye wierneho.
 Genz geſt kral | milowatelný.
 Milý krafny abytelny.
 adoſtoyny milowanye |
 Czſczenye banye achwalenie |
 S noczy wsichny uczennyczy |
 Geho myly zwolennyczy.
 zewſeho ſweta wybrany.
 Awgeho | czeled pozwany.
 10 Swe wiery | zapomanuwſe.
 Smrtelnym | iftrachem ofſluwſe.
 zabiehu ot|krale ſweho.
 Nykte neofſta vne|ho.
 Nikte gemu nepomoze |
 Rozkrichu fye kde kto moze |
 15 Sameho tu oftawichu.

235 na tetčice čiž vlastného,
 ten jest již tak v těžkej mdlobě,
 ni vie již co ſdieri sobě;
 vida tvé núze na tobě
 i jest velmi zhynul v sobě.
 240 S noci jest s tobú večeřal,
 na tvých prſech otpočíval
 a velmi s tobú vesel byl,
 z též mísy jedl, z též čieſe pil;
 a dnes jest v žalostnej túzé.
 Došla na jí obú núze.
 Jan jest již tak ohubeněl,
 (z)žluſal, zzeleňal a zbleděl,
 ztratív té, otce milého,
 blízkého bratře věrného,
 245 jenž jest král milovatelný,
 milý krásný a bytelný
 a dôſtojný milovanie,
 čſcenie, bánie a chválenie.
 S noci všichni učenníci,
 jeho milí zvolenníci,
 ze všeho světa vybraní
 a v jeho čeleď pozvaní,
 své viery zapomanuvše,
 250 smrtelným strachem oslnuvše,
 zaběhú ot krále svého.
 Nikte neosta u neho,
 nikte jemu nepomože,
 rozkrychu sě, kde kto može;
 samého tu ostavichu,

57^b

Wiecz | sye knemu newratichu.
 Ge|dyny yan semnu smutnu. |
 Agmawie tuhu ukrutnu.
 Ten | semnu tuz trrpi tuhu.
 Adan || mnye gest izaſluhu.
 Izaffyna | zamileho.
 Mieſto fr̄rdeczneho | meho.
 Ten mie tieſſy ilſuzy my |
 Rozlicznymy tieſſenymy.
 Du|chownymy ilſwatymy.
 Amnē | ſnym synem wzacznymi.
 ten | sye knemu nawratil geſt.
 Atu | gmu ge uczynyl czeſt.
 Amnye | utieſſenye czyny.
 wieczſye neze | wſichny gyny.
 Aiakoz nayſpieſe ona.
 Swu proſbu kianowy | ſkona.
 Hned ſwaty ian pmlu|wi knyey.
 Atieſſye gy powiedie | gley.
 welmy pokornye atiſſye |
 zaloſtiwie fr̄rdcem wzdyſſye. |
 Rzka zmilela pany naſſye.
 Bo|hem oblibena nadwſye.
 Kralow|no a bozie matko.
 Totot wſe zle | bude kratko
 58^a
 Vties ſye nebud || tak ſmutna.
 Ny fama ſobie ukr|utna.
 Nebot wſe zle tot pomyne |
 Atwoyt myly ſyn nezhyne |
 Twoyt ſyn gest ibuoh iclo|wiek.

265 viec sě k nemu nevráſtichu,
 jediný Jan se mnú ſmutnú
 a jmávě túhu ukrutnú.
 Ten ſe mnú túž trpí túhu
 a dán mně jest i za ſluhu
 i za syna za milého
 miesto ſrdečného mého.
 Ten mě těší i ſlúží mi
 rozličnými těſeními,
 duchovními i ſvatými,
 a mně s mým synem vzácnými.
 Ten sě k nemu navrátíl jest
 a tu j'mu je učinil čeſt
 a mně utěſenie činí
 věčſie neže všichni jiní.
 270 A jakož najſpieše ona
 svú proſbu k Janovi ſkona,
 hned ſvatý Jan promluvi k něj
 a těše ji, povědě jej
 velmi pokorně a tiše,
 žalostivě ſrdcem vzdyſe,
 řka: Zmilelá paní naše,
 Bohem oblibená nad vše,
 královna a božie matko,
 totot vše zlé bude krátko ;
 utěſ sě, nebuď tak ſmutna
 ni ſama sobě ukrutna ;
 neboť vše zlé — tot pomine
 a tvójſ milý ſyn nezhyne.
 Tvójſ ſyn jest i Buoh i člověk

abude wzdy nawieczny | wiek.
 ale wes swiet byl geſt | letiel.
 an gey opiet wzdwiſh|nuti chtiel.
 Skrzte fwe fwate | trrpieny.
 10 Atoto tiezke vmrzie|nye.
 neb on buoh gſa vſemohu|czy.
 wzdy awezdy buduczy. |
 Nemohl geſt wbozſtwí vmrzie|ti.
 Muſſyl czlowieczſtwie przy|gieti.
 15 Gez czlowieczſtwie wzal | geſt wtobie.
 Atiem nycz neum|nyl wfobie.
 ale aby mohl trr|pieti.
 Awtom czlowieczſtwiu | vmrzeti.
 Atiem fwym fwaty | trrpienym.
 58 adobrowolnym || vmrzienym.
 dyabla upekle po|tupiti.
 any zpekla wykupiti |
 vmrziel czlowieczſku nemoczy |
 vſtane zmrtwych bozſku mo|czy.
 ato fye trzeti den stane.
 at|wa zaſoſt wfye prziefane.
 neb | iakz vſtane hned wtey dobie |
 Slawnye fye ukaze tobie.
 Tu | przigmes weſiku radoſt.
 10 Amy|ne tie wſie twa zaſoſt.
 Ties | fye mila matko bozie.
 Kralow|no bozſkeho sbozie.
 Aomnye | gyz racz mlczeti.
 ato otemne | flyſfeti.
 15 Ez iehoz wiſis oſſuze|na.

295 a bude vždy na věčný věk,
 ale veš svět byl jest letěl,
 an jej opět vzdvihnuti chtěl
 skrzé své svaté trpěnie
 a toto těžké umřenie;
 300 neb on Buoh jsa všemohúci,
 v(ſa)dy a vezdy budúcí,
 nemohl jest v božství umřeti,
 musil člověčstvie přijéti:
 jež člověčstvie vzal jest v tobě
 a tiem nic neumnil v sobě,
 ale aby mohl trpěti
 a v tom člověčstvíu umřeti
 a tiem svým svatým trpěním
 a dobrovolným umřením
 310 dábla v pekle potupiti
 a ny z pekla vykúpiti.
 Umřel člověčskú nemocí,
 vſtane z mrtvých božskú mocí;
 a to sě třetí den stane
 315 a tvá žalost vše přestane;
 neb jakž vſtane, hned v tej době,
 slavně sě ukáže tobě,
 tu přijmeš velikú radost
 a mine tě vše tvá žalost.
 Těš sě, milá matko božie,
 320 královno božského sbožie,
 a o mně již rač mlčeti
 a to ote mne slyšeti,
 ež jehož vidíš oſſuzena

59^a

atu fmrtíu v morzena.
 Ia|ko czym prowyneneho.
 ale ny|czymz newynneho.
 Tot geft ie|ho wolfu bylo.
 ato fye stati mu|fylo.
 Gynak by czlowiek byl || ztracen.
 ale takto geft wypla|cen.
 Otdyabla kbohu nawra|cen.
 Igeft bohu welmy wzacen |
 Ty wies ze geft to syn bozy. |
 5 prziffel znebes zbozíffkych lbozy |
 ageft prawy buoh aczlowiek |
 abude wzdy nawieczny wiek |
 Ten fye geft ztebe porodil.
 anā | wfiechno dobre wzplodil.
 Aieft | ibozy syn itwoy.
 wfiech stworzi|tel itwoy ymoy.
 Bozy syn geft | bezpoczatka.
 Tys podczaffem ie|ho matka.
 Igeft obogy fyn wa|gy.
 15 Tukrziefstiene wieru gma|gy.
 Neb to wpísmie psano gma|gy.
 znehoz spaffenye czakagy. |
 Bozy otwieka wiecznego.
 Twoy | otporoda noweho.
 Newelmy | przielis dawnego.
 59^b Ottrzy let || czius trzidczateho.
 Ties fye bozie | matko mila.
 wiecznye ubozye | wzdy byla.
 zlfatich kralow po|rodila.

325 a tú smrtú umořena
 jako čím provin(ě)ného,
 ale ničmž nevinného.
 Toť jest jeho volú bylo
 a to sě státi musilo,
 330 jinak by člověk byl ztracen,
 ale takto jest vyplacen,
 ot dábla k Bohu navrácen
 i jest Bohu velmi vzácen.
 Ty vieš, že jest to syn boží
 335 přišel z nebes, z božských sbozí,
 a jest pravý Buoh a člověk
 a bude vždy na věčný věk.
 Ten sě jest z tebe porodil
 a nám všechno dobré vzplodil
 340 a jest i boží syn i tvój,
 všech stvořitel i tvój i mój.
 Boží syn jest bez počátku,
 tys pod časem jeho matka
 i jest obojí syn vají.
 345 Tu křestěné vieru jmají,
 neb to v písmě psáno jmají,
 z nehož spasenie čakají:
 boží ot věka věčného,
 tvój ot poroda nového,
 nevelmi přieliš dávného,
 ot tří let čuž třidcátého.
 Těš sě, božie matko milá,
 věčně u Bozě vždy byla,
 z svatých králův porodila,

5 nadwſit ſwate zaſluſila |
 Czym fye ty wiece ſmuczuges |
 Tiem wieczfy boleſt wzbuzuges |
 I ſobie iſyndy twemu.
 welmy | nynye boleſtnemu.
 Igma on | tiem wieczfy boleſt.
 10 yakz koli | twa weſtka geſt.
 Neb wiecze | lítuge tebe.
 Nez mož lítowaty ſe|be.
 Nebs ty myla matka ieho |
 mileyſſy ſwieta zewſeho.
 proto | ties fye myla matko.
 15 nepohy|net twe dietatko.

*Tuto otpoſvieda ſvata marzi. Svatemu |
 rani evandeliſtie.*

Auwech | giene milý synu.
 podle ktereſho | ia czynu.
 Mohu fye obweſelity ||
 60 Neb kdy utieſſena byti.
 aia gmā | tuhy weſtke.
 Smutky ſzalofthy | wfelke.
 wiſuczy ſmrt syna me|ho.
 przeſrdečnye zmileleho.
 Swatym duchem poczateho.
 5 aſlaw|nye porozeneho.
 Gaz hubeny|czie neſczaſtna.
 Smutna zaloft|na alſtraſtna.
 Nemohu ſie utieſſiti.
 any wiecz weſſela bythi |

355 nad vš(e)t svaté zaslúžilá.
 Čím sě ty wiece ſmucujeſh,
 tiem věčší boleſt vzbuzujeſh
 i sobě i synu tvému,
 velmi nynie boleſtnému.
 360 I jmá on tiem věčší boleſt,
 jakz koli tvá weſtka jest;
 neb wiece lituje tebe,
 než mož litovati ſebe;
 nebs ty milá matka jeho,
 365 milejší ſvěta ze vſeho;
 proto tě ſe, milá matko,
 nepohyneſt tvé dieſátko.

*Tuto odpoviedá ſvatá Maří svatému |
 Janu evanděliſtie.*

Auvech Jene, milý synu,
 podle kterého já činu
 mohu sě obveſeliti
 neb kdy utěſena býti?
 A já jmám tůhy veliké,
 smutky ſzalofthy vſeliké,
 vidúci ſmrt syna mého
 přesrdečně zmilelého,
 svatým duchem počatého
 a slavně porozeneho.
 Jaz hubenice neſczaſtna
 375 smutna, žalostna a strastna,
 nemohu ſe utěſiti
 ani wiec vesela býti

10 Pomem zmylelem synaczku |
 Aiedynem iedynaczku.
 Ale to | ma naywieczsye gest.
 zewstiech mych bolesti bolest.
 ze my to|ho nelzie gmieti.
 15 zamaho sy|na vmrzieti.
 Atam nakrzy | snym pnyeti.
 Toho my nech|tie poprzieti.
 Bych yaz snym | nakrzizy pnyela.
 weliku bych | radoſt gmiela.
 60 Ta by mi smrt || fladka byla.
 Awstiech bych za|loſti zbyla.
 Radieſy bych to wz|wolaſa.
 nez tiffuz tiech swietow | gmiela.
 Ale to fye nemoz statí |
 5 Raczte mnye as tielo dati.
 Me|ho synaczka mileho.
 Auwech | mnye gyuz vmrileho.
 przieſteſczye umrtweneho.
 Otpat | dowrchu zbiteho.
 Bych tu uti|echu przigmuczy.
 10 Metho fyna|czka gmagiczy.
 Rany yeho | vmygiczy.
 Krrwawym pla|czem oplacziczy.
 Milofrrdnie | zlagiczy.
 Tak fye snym na|kochagiczy.
 15 vmrziela utieſſe|nyeyffy.
 Toliko gyz tuh poymiewsy.
 Srdecznu bolest trr|piewsy.
 wtiech tuhach yeho | wiſiewsy.

po mém zmilelém synáčku
 a jediném jedináčku;
 ale to má najvčie jest
 ze všech mých bolestí bolest,
 že mi toho nelze jmieti,
 za mého syna umřeti
 a tam na kříži s ním pnieti.
 Toho mi nechtie popržeti,
 bych jaz s ním na kříži pněla,
 velikú bych radosť jměla,
 ta by mi smrť sladka byla
 a všech bych žalostí zbyla.
 Radější bych to vzvolila,
 385 než tisíc těch světový jměla.
 Ale to sě nemůž státi,
 rače mně as tělo dáti
 mého synáčka milého,
 auvech mně, juž umrlého,
 přetězce umrтveného,
 390 ot pat do vrchu zbitého,
 bych tu útěchu přijmúci,
 mého synáčka jmajíci,
 rány jeho umyjíci,
 krvavým pláčem oplácíci,
 400 milosrdně zlábajíci,
 tak sě s ním nakochajíci,
 umřela utěšenější,
 toliko již tuh pojmevší,
 srdečnú bolest trpěvší,
 410 v těch tůhách jeho viděvší,

61^a Hanenye atryzn || flyffewfy.
Iwſe gyne zle trſcziewſe

Tuto gest mluvil gneſus | kriſtus k ſwey
matce držieſe nezli geſt vmrziel
5 Mila | matko nemut fy e tak.
Gyzt to | nemož byti gynak.
Ato czoſt fy | geſt. trſczalo.
wfeczkernot geſt | yuz prſieſtalo.
Ay tot geſt ian | miesto mne syn.
10 Ktomu fy e iako | kemnye wyn.
Azamatrz gmu | dawam tie.
Budíz ma igeho | matie.
yazt tie porucziegy ſemu |
Bratru memu tetczenemu. |
Takez ho porucziem tobie.
ho|wleytas wmylofti ſobie.
15 Potom | ynheſd ian gy prſigie.
apoczye | czſnye chowati gie.
Czifty diewka diewky czifte.
Ato gmieti ^{vſt} za|gife.
Amen.

61^b Tuto fy e geſt ſkonal placz ſvate marzie
matky | bozie geyz geſt czynyla uweli|ky patek
podkrzizem ſtogięczy | aktoz gey bude na
5 každy pa|tek ſnabzenſtwym czifti nebo | poſluchati. wſechno obdrzzy. | uboha ſkrrzie kra
lownu nebesku naſtrech mieſtiech powſie |
10 czafsy anaywrece naſmrri naſivey.

han(ě)nie a tryzň slyſevši
i vše jiné zlé tryſčevš(i).

Tuto jest mluvil Jeſus Kristus k ſvej
matce dřieve nezli jest umřel.

Milá matko, nemuf ſe tak,
již to nemóž byti jinak;

415 a to, co(ž)t ſe jest tryſčalo,
vſeckernot jest juž přestalo.

Aj tof jest Jan miesto mne syn,
k tomu ſe jako ke mně viň

420 a za mát(e)ř j'mu dávám tě,
budiž má i jeho mätě,

jazt tě porúčeji jemu,
bratru mému tetcenému.

Takez ho porúčiem tobě,
hovějtas v milosti sobě.

425 Potom inhed Jan ji přije,
a poče čsně chovati jé,
čistý dievka dievky čisté
a to jmieti (jest) zajisté.

Amen.

Tuto ſe jest ſkonal pláč svaté Mařie,
matky božie, jejž jest činila u veliký pátek
pod křížem ſtojéci, a ktož jej bude na
každý pátek s náboženſtvím čisti nebo poſluchati,
vſechno obdrži u Boha ſkrze královnu
nebeskú na vſech miestiech, po vše
časy a najviece na smrti na ſvej.

Tu fye poczynagy radoſti ſwate marzie.

Swata | marzy matko bozie
 Racz | wſye uweſti wraske ſboſye.
 Ty genz twu flawu wzdy | mnozie.
 15 atak fye wtwu miloſt | wlozie.
 yaz fye tiem wtwu miloſt wlozy.
 ze twe radoſti wylozy |
 Ktomu mnye ty racz ſpomoczy |
 Bud ſemnu wedne y wnoczy ||

62a PRrwa geſt twa bylo radoſt.
 Kdyz fye napllny | twa zadoſt.
 Gyz gły weſdy | kbohu gměla.
 5 Awſym frd|cem rada chtela.
 At by to buoh | raczil datí.
 By diewku gſucz byla | matí.
 atak geſt buoh y uczynyl |
 ze geſt twu zadoſt napllnyl.
 ze | gſy diewku y materzy.
 10 Ktomu | take bozy dczerzy.
 Neb ieden czas | buoh po knyey poſla.
 Gabriela | czſneho poſla.
 Neobecznego andieſla
 ale czſneho archandieſla.
 Do|nazaretha domieſta.
 15 abieſe gmu | znamaczyeſta.
 Akdyz przigide | wnazareth.
 Diewka gmieſſe | cztrnazte let.
 Maria gmie ſobie | gmieſſe.
 yozefu otdana bieſe.

Tu ſe počínají radoſti svaté Mařie.

Svatá Maří, matko božie,
 rač vše vvéſti v ra(j)ské ſbožie
 ty, jenž tvú slávu vždy mnozie
 a tak sě v tvú miloſt vložie.
 5 Jaz ſe tiem v tvú miloſt vloži,
 že tvé radoſti vyloži;
 k tomu mně ty rač ſpomoci,
 buď ſe mnú ve dne i v noci.

Prvá jest tvá byl(a) radoſt,
 10 když ſe naplní tvá žádoſt,
 již jsi vezdy k Bohu jměla
 a vším ſrdcem ráda chtela,
 af by to Buoh ráčil dáti,
 by, děvkú jsúc, byla máti.
 15 A tak jest Buoh i učinil,
 že jest tvú žádoſt naplnil,
 že jsi děvkú i mateří,
 k tomu také boží dceří.
 Neb jeden čas Buoh k něj posla
 20 Gabriela, čſného poſla,
 ne obecného anděla,
 ale čſného archanděla,
 do Nazare(t)a do města
 a bieše j'mu znamá cesta.
 25 A když přijide v Nazare(t),
 dievka jmieše čtrná(c)e let;
 Maria jmě sobě jmieše,
 Josefu otdána bieše:

Die|wka zadiewku czisteho.
 62^b Czista || swata zaſwateho.
 Oba bieſta to | ſlibila.
 by wdiewcziey czystotie | byla.
 druh odruzie newiedieſe |
 adruh atdruha tagieſſe.
 Kazdy | gyu wſtup wmanzelſtwie.
 poſrucziv bohu ſwe diewſtwie.
 Ten | vmyſl gyu kazdy gmieſſe
 aten | dar otboha bieſſe.
 akdyz andiel | tam przigide.
 Inhed knyey | wkommatu wnyde.
 welmy | przieſlawney ſwietloſti.
 ana | gſucz pllna fwatofſti.
 namodlit|wie naſſwey bieſſe.
 ayzayaffie | cztieſſe.
 Kdeſto onyey bieſſe pſa|no.
 adawno prorokowano. |
 Diewka poczne iporody.
 awſiem wſechno dobre wzplody |
 63^a Awſed tam knyey kleče prziedny.
 nícz drziewe nepomluwív || ſnyu.
 alehned gley weczye | zdrawa.
 Podle andielskeho | prawa.
 Tak andiele pozdra|wugy.
 drziewe nez gym to | zwieſtugy.
 Pronez gſu bohem | poſlany.
 aktomu poſſelſtwu | dany.
 Akdyz uſlyſſye ta flowa |
 Bozíe. a archandielowa.

dievka za dievku čistého,
 čistá, svatá za svatého.
 Oba běſta to ſlibila,
 by v dievčej čistotě byla,
 druh o druzě nevědieſe
 a druh (o)t druha tajěſe,
 každý jú vſtúp u manželſtvie,
 poručiv Bohu své děvſtvie,
 ten úmysl jú každý jmieſe
 a ten dar ot Boha bieſe.
 A když anděl tam přijide,
 inhed k něj v komnatu vniде,
 velmi přeslavnej ſvětloſti,
 ana jsúc plna svatosti,
 na modlitvě na ſvej bieſe
 a Izaiáše čtieſe,
 kdežto o něj bieſe psáno
 a dávno prorokováno:
 dievka počne i porodí
 a všem vſechno dobré vzplodí.
 A všed tam k něj, kleče před ní,
 50 nic dřieve nepomluviv s ní;
 ale hned jej vece: Zdráva!
 Podle andělského práva
 tak andělé pozdravují,
 dřieve než jim to zvěſtují,
 pro než jsú Bohem poſlání
 a k tomu poſelſtviu dánii.
 A když uſlyſe ta ſlova
 božie a archandělova,

a tiem sě velmi mútieše;
jako ostrý meč v jeje srdce bodieše,
a nebo to vidieše,
že jeje syn bez viny na kříži stojéše.
Tudiež i svatý Jan stáše,
ten také velmi plakáše,
až jemu srdéčko usédlaše.
Tehdy Ježúš uzře svú matku pod křížem
stojéce,
pro jeho mučenie velmi sě mútiece,
i poče jej praviti,
řka: Matko milá, neroď plakati,
rač má slova znamenati:
budeš Jana mne miesto sobě za syna
jmieti;
a ty, Jene, rač jej jako svej materi
přeti.
Tuž poruči svú matku učenníku svému,
čistú dievku jinochu čistému.
Potom poče píti žádati;
kázachu jemu octa s zlučí dáti.
Auvech, jich hubený hřieše,
že jemu i jeden vody nepodadieše!
Ježíš okusiv pitie hořkého
i nerodi píti jeho:
Již jest, vece, vše skonáno,
což je o mně v starém zákoně psáno.
Tehdy sě nebe omrači,
všemu sě světu božie muka zrači;
by tma po všem světu jako v měše,

neluen[Paulus], e[st] Bourgain p[ro]p[ri]etate, nunc[em]que
L. Bourgain de ch[air] française no 337 Nelle, Paris, 1879, p. 373-383

Dodatky.

I.

239^a sl. 2 Omelia Origenis super ewangelium secundum Iohannem,
feria V. post pascha, de planctu beate Marie Magdalene
super domino.

In illo tempore Maria stabat ad monumentum foris plorans. Et reliqua. [De presenti sollempnitate locuturus auribus uestre caritatis, dilectissimi, amor 239^b sl. 1 uenit ad memoriam, quo(modo) beata Maria Magdalena dominum nostrum Ihesum Christum super omnia diligendo, discipulis fugientibus, eum ad mortem euntem sequebatur, ac ueri amoris igne succensa, nimio ardens desiderio, indesinenter plorans a monumento non recedebat. Maria enim, ut euangelista testatur, stabat ad monumentum foris plorans. Audiuimus, fratres, Mariam ad monumentum foris stantem, audiuiamus et Mariam plorantem; uideamus, si possumus, cur stare, uideamus, et cur ploraret. Prosit nobis 239^b sl. 2 (et) illius stare, prosit nobis et illius plorare. Amor faciebat eam stare et dolor cogebat eam plorare. Stabat et circumspiciebat, si forte uideret, quem diligebat. Plorabat uero, quia sublatum estimabat, quem querebat. Dolor renouatus erat, quia, quem prius doluerat defunctum, nunc dolebat ablatum. Et iste dolor maior erat, quia nullam consolationem habebat. Prim(a) fuit causa doloris, quia uiuum perdidera; sed de hoc dolore consolationem aliquantulam habebat, quia mortuum se retinere credebat. 240^a sl. 1 Nunc autem de illo dolore se consolari non poterat, quia corpus defuncti non inueniebat metuebatque, ne

amor magistri sui in pectore suo tepesceret, si corpus eius non inueniret, quo uiso recalesceret. Venerat autem Maria ad monumentum, deferens secum aromata et unguenta, que parauerat, ut sicut pedes uiuentis antea unguento pretioso unixerat, sic (et) nunc totum corpus defuncti et unguento ungeret et aromatibus condiret; et sicut prius ad pedes Ihesu lacrimas fuderat, ita et nunc | ad monumentum eius 240^a sl. 2 lacrimas funderet, fleuerat prius et lacrimis suis pedes eius rigauerat pro morte anime sue, ueniebat nunc (ad) monumentum lacrimis rigare pro morte magistri sui. Cum autem non inuenisset corpus in monumento, labor perit unguenti, sed dolor crevit lugenti, defuit obsequio, qui non defuit dolori, defuit, quem condiret, sed non defuit, quem ploraret, eoque magis plorabat, quo ille magis deearat. Plorabat enim uehementer Maria, quoniam additus erat dolor super dolorem eius, duosque dolores eximios uno gestabat in corde, quos | mitigare lacrimis uolebat, sed non ualebat. Et ideo tota posita in dolore, mente et corpore deficitibat et, quid ageret, nesciebat. Quid enim mulier ista poterat agere nisi plorare, que et intolabilem habebat dolorem et nullum inueniebat consolatorem? Petrus quidem et Iohannes uenerant cum ea ad monumentum, sed non inuento corpore abierunt ad semetipsos; Maria autem stabat ad monumentum foris plorans et quasi desperando sperans et sperando perseverans. Petrus et Iohannes timuerunt (et ideo non steterunt); Maria (autem) non timebat, quia nil suspicabatur sibi superesse, pro quo | timere debet. Perdiderat enim magistrum suum, quem (ita) singulariter diligebat, ut praeter ipsum nichil posset diligere, nil posset sperare. Perdiderat uitam anime sue, et iam melius arbitrabatur fore sibi mori quam uiuere, quia forsitan inueniret moriens, quem inuenire non poterat uiuens, sine eo tamen uiuere non ualebat. Fortis enim ut mors est dilectio. Quid enim aliud faceret mors in Maria? Facta erat exanimis, facta erat insensibilis, sentiens non sentiebat, uidens non 241^a sl. 1 uidebat, audiens non audiebat; sed neque ibi erat, ubi erat, quia tota ibi erat, ubi magister suus erat, de quo tamen, ubi esset, nesciebat. Querebat (eum) et non inueniebat, et ideo stabat ad monumentum et plorabat, tota lacrimabilis, tota miserabilis. O Maria, quid spei, quid consilii, (aut) quid cordis erat tibi,

ut sola stares ad monumentum discipulis abeuntibus? Tu ante illos uenisti, cum ipsis non red*(i)*isti et post illos remansisti. Cur hoc fecisti? Sapiebas plus illis, 241^a sl. 2 aut diligebas plus quam illi, quia non timebas ut illi? Certe nichil (modo) sapiebat Maria non nisi diligere et pro dilecto dolere. Oblita erat timere, oblita erat gaudere, oblita erat semetipsam, oblita erat deinde omnia preter illum, quem diligebat super omnia; et quod mirabile est, sic erat oblita, ut etiam ipsum non cognosceret. Credite michi, si ipsum cognosceret, in monumento (eum) non quereret; et si uerba eius corde retineret, non de mortuo doleret, sed de uiuente gauderet nec de sublato ploraret, sed de resurgentे exultaret. Dixit enim Ihesus, quod sie moreretur (et) quod tertia die resurget; sed proh

241^b sl. 1 dolor, nimius dolor cor eius | repleuerat et memoriā horum uerborum deleuerat, sensus nullus in ea remanserat, omne consilium ab ea perierat, spes omnis defecerait, solummodo flere supererat. Flebat ergo, quia flere poterat, et dum flebat, (inclinauit se et) respexit in monumentum et uidit duos angelos in albis sedentes, unum ad pedes et unum ad caput. Dicunt ei illi: Mulier, quid ploras? O Maria, ecce multam consolationem inuenisti, et forsitan melius tibi contigit, quam sperasti. Nam tu querebas unum et duos inuenisti, querebas hominem et angelos inuenisti, querebas mortuum et uiuentes reperisti. Reperi-

241^b sl. 2 risti | eos, qui de te uidentur curam habere, et qui uolunt dolorem tuum lenire; ille vero, quem querebas, uidetur dolorem tuum negligere, lacrimas tuas non uidetur respicere. Vocas illum et non audit, oras et non exaudit, queris illum et non inuenis, pulsas et non aperit tibi, sequeris illum et fugit. Heu, quid est hoc? Heu, quam magna mutatio? Heu, quomodo mutata est res in contrarium? Iste (enim est Ihesus), qui modo recessit a te et qui modo forte nescio, si diligit te, olim te diligebat, olim te a Phariseo defendebat et a sorore tua te diligenter excusabat. Olim

242^a sl. 1 laudabat te, quando pedes suos unguentos, (lacrimis rigabas) et capillis tergebas, dolorem tuum mulcebat, peccata tua dimittebat. Olim querebat te, cum adesses, uocabat te, cum abesses; mandabat tibi per sororem tuam, ut ad se uenires. Magister adest et uocat te. O quam cito surrexit Maria, ut audiuit, quam cito uenit et solito more cecidit ad

pedes tuos, bone Ihesu. Tu quoque, cum uidisti eam contristantem, contristatus es, dum uidisti plorantem, lacrimatus es. O quam pie consolando eam 242^a sl. 2 disti: Ubi posuisti eum? Denique pro dilectione eius, que multum dilexit te, fratrem eius Lazarum suscitasti et planetum eius in gaudium conuertisti. O dulcissime magister, quid post hec peccauit in te hec discipula tua, aut in quo postea offendit dulcedinem cordis tui hec amatrix tua, quia sic recedis ab ea? Nos post hec nullum aliud peccatum audiimus de ea, nisi quia, quando sepultus fuisti, ante omnes (ualde mane) uenit ad monumentum tuum, ferens unguenta, quibus ungeret corpus tuum; sed cum non inuenissem te in monumento, cuecurrit | et 242^b sl. 1 nunciauit hoc discipulis tuis. Illi uenerunt, uiderunt et abierunt; hec autem stabat et plorabat. Si hoc peccatum est, negare non possum, quin ipsa faciebat hoc; si autem hoc peccatum non est, sed (est) amor tu*(i)* et desiderium, quod habet de te, quare sic recedis ab ea et abscondis te, (tu, qui diligis omnes diligentes te et) qui inuenis ab omnibus querentibus te? Tu (enim) dicas: (Ego diligentes me diligo et) qui mane uigilauerint ad me, inuenient me. Ergo mulier ista, que ualde mane uigilat ad te, cur non inuenit te? Quare non consolariſ lacrimas, quas pro te, domino suo, fundit, sicut | consolatus es lacrimas, quas fudit pro fratre 242^b sl. 2 suo. Si (enim) tu solito more eam diligis, cur desiderium (eius) tamdiu protrahis? O uere magister et testis fidelis, recordare testimonii, quod olim de Maria reddidisti Marthe, sorori (eius). Dixisti enim: Maria optimam partem elegit, que non auferetur ab ea. Vere optimam partem elegit Maria, quia elegit stare ad pedes tuos et audire sermones tuos. Vere optimam partem elegit, quia te elegit. Sed quomodo auerum est: quia non auferetur ab ea, si tu es ablatus ab ea? | Quod si ab ea non es(t) ablatus optima pars, quam elegit, quare plorat et quid querit? Certe Maria nichil (aliud) querit, nisi quod elegit et propter hoc solum plorare non desinit, quia, quod elegit, nunc perdidit. Ergo, o custos hominum, aut tu partem, quam elegit, custodi in ea, aut ego nescio, quomodo uerum sit: que non auferetur ab ea. Nisi et hoc (ita) intelligatur, quod licet, tu sis ablatus ab oculis eius, tamen non es ablatus de corde eius. Sed, o Maria,

243^a sl. 2 quid iam amplius moraris, quid turbaris, quid | ploras? Ecce habes angelos, sufficiat tibi angelorum uisio, quia forsitan ille, quem queris, quem ploras, aliquid sentit in te, propter quod non uult uideri a te. Pone iam finem dolori tuo, sit modus lacrimis tuis. Recordare, quia ipse dixerit tibi et aliis mulieribus: Nolite flere super me. Ergo quid est hoc, quod facis? Ipse prohibuit flere et tamen tu flere non desinis. Timeo, ne plorando ipsum offendas, pro quo sic incessanter ploras. Nam si ipse amaret lacrimas tuas, non posset fortassis ut olim continere lacrimas suas.

243^b sl. 1 Nunc ergo | audi consilium meum: sufficiat tibi angelorum consolatio; mane cum illis, interroga illos, si forte sciant, quid factum sit de illo, quem et queris et ploras. Ego certe credo, quia ipsi ad hoc uenerunt, ut testimonium de illo perhibeant, et credo, quod ipse, quem ploras, misit illos pro se et pro te, ut annuncient resurrectionem suam et consolentur plorationem tuam. Dicunt (enim) ei: Mulier, quid ploras? que est causa tanti doloris tui? Non abscondas a nobis lacrimas tuas, aperi nobis animum tuum

243^b sl. 2 et nos indicabimus tibi desiderium tuum. | Maria nimio dolore confecta, tota in excessu mentis posita, nullam recipit consolationem (et) ad nullum tendit consolatorem, sed intra se cogitat dicens: Proh dolor, qualis est ista consolatio, qualis est ista uisitatio? Onerosi sunt michi omnes consolatores, grauanti me et non consolantur. Ego enim quero creatorem (et) ideo grauus est michi ad uidendum omnis creatura. Nolo angelos uidere, nolo eum eis manere, quia possunt dolorem meum augere et non possunt penitus delere. Si cuperint michi multa narrare et si uoluer

244^a sl. 1 eis ad omnia respondere, | timeo, ne amorem meum magis impedian, quam expediant. Denique ego non quero angelos, sed eum, qui et me fecit et angelos. Non quero angelos, sed meum et angelorum dominum. Tulerunt dominum meum; ipsum solum quero, ipse solus potest me consolari. Sed nescio, ubi posuerunt eum. Circumspicio, si uiderem illum, et non video; vellem inuenire locum, ubi positus est, et non

244^a sl. 2 inuenio. Heu, me miseram! Quid agam, quo ibo, quo enim abiit dilectus meus? Quesui eum in monumento et non inueni, vocau et non respondit michi. Heu me, ubi illum iam queram, vbi iam inueniam? Surgam certe et circuibo omnia loca, que potero, non

dabo sompnum oculis meis, non dabo requiem pedibus meis, donec inueniam illum, quem diligit anima mea. Effundite lacrimas oculi mei, plorate et nolite deficere. Ambulate pedes mei, discurrete et nolite quiescere. Heu, heu, quo abiit gaudium meum, vbi latet amor meus? Ubi est dulcedo mea? O | cur dereliquisti 244^b sl. 1 me salus mea? O dolores, o angustie intolerabiles! Angustie michi sunt undique et, quid eligam, ignoro. Si iuxta monumentum maneo, ego illum non inuenio; si a monumento recessero, nescio, infelix, quo uadam, nescio, ubi eum queram. Discedere a monumento mors michi est, stare ad monumentum irremediabilis dolor est. Melius est autem michi sepulchrum domini mei custodiare, quam (ab eo) longius abire. Si enim longius abiero, forte cum rediero et ipsum sublatum inueniam aut destructum sepulchrum. | Stabo igitur 244^b sl. 2 et hic moriar, ut saltem iuxta sepulchrum domini mei sepeliar. O quam beatum corpus meum erit, si fuerit sepultum iuxta magistrum meum! O quam felix anima mea, que egrediens de fragili vase corporis mei, mox poterit ingredi sepulchrum domini mei! Corpus meum fuit semper anime mee labor et dolor, sepulchrum domini mei erit illi requies et honor. Hoc (ergo) sepulchrum (non deseram, quia) in uita mea erit consolatio mea (et in morte mea erit requies mea). Viuens iuxta illud manebo et moriens illi adhereo, nee uiuens nec mortua ab illo separabor. Heu, me infelicem! Quare ego tunc non 245^a sl. 1 prospexi, quando dominum meum sepeliri conspici? Quare tunc non steti, quare monumentum et corpus eius tunc non perseveranter custodiui? Nunc certe non plorarem sublatum, quoniam aut prohibuissem aut subsecuta fuisset sublatores. Sed, proh dolor, ego uolui obseruare legem et dimisi dominum legis. Legi obediu et eum, cui lex obedit, non custodiu, quoniam cum ipso manere non fuisset legem transgredi, sed adinplere. Pascha (enim) ab isto defuncto non contaminaatur, sed renouatur. Mortuus ille non polluit mundos, sed mundat inmundos. Sanat omnes se tangentes et illuminat omnes ad se accidentes. Sed, quid recolo dolorem meum? Abii, redii, monumentum aper- 245^a sl. 2 tum inueni; ipsum, quem querebam, non inueni. Stabo itaque et expectabo, si forte alicubi appareat. Sed quomodo stabo sola? Abierunt discipuli et me solam plorantem reliquerunt. Nusquam apparet, qui

mecum doleat, nusquam appareat, qui mecum manet, 245^b sl. 1 gistrum requirat. Apparuerunt angeli, sed | nescio, pro qua causa apparuerunt. Si consolari me uellent, causam, pro qua ploro, non ignorarent; si enim non ignorarent, quid ploro, cur dicunt michi, quid ploras? An ideo interrogant, ut me plorare prohibeant? Queso, non hec michi suadeant, non hec moneant, alioquin me interficiant. Quid plura? Ego illis non obediam et dum uiuam, plorare non desinam, donec dominum meum inueniam. (Sed quid faciam, ut illum inueniam?) Quo me uertam, ad quem ibo, a quo consilium petam? Quem percunctor? Quis mei miserebitur? (Quis me consolabitur?) Quis indicabit michi, quem diligit anima mea, ubi positus | sit, ubi cubet (in meridie), ubi requiescat? Queso, nunciate illi, quia amore languore et dolore deficio, nec est dolor sicut dolor meus. Reuertere, dilecte mi, reuertere, dilecta uotorum meorum. O admirabilis, o desiderabilis, redde michi letitiam salutaris presentie tue. Ostende michi faciem tuam, sonet nox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis et facies tua decora. O spes mea, ne confundas me ab expectatione mea. Demonstra michi faciem tuam et sufficit anime mee. /Dum Maria sic doleret et flet, (cum hec dixisset,) conuersa est retrorsum et uidit Ihesum stantem et nesciebat, quia Ihesus est. Dicit ei Ihesus: Mulier, quid ploras, quem queris? O desiderium anime sue, cur interrogas eam; quid ploras (et quem queris)? /Ipsa paulo ante (coram) oculis suis cum magno dolore cordis sui uiderat te, spem suam, suspendi in ligno, et tu nunc dicis, quid ploras? Ipsa (die tertia) uiderat manus tuas, quibus benedicta (sepe) erat, et pedes tuos, quos deosculata fuerat et lacrimis rigauerat, (cruce) clavis affigi, (et tu dolor eius nunc dicis, quid ploras?). Viderat te exspirantem spiritum tuum, et tu dicis, quid ploras?

246^a sl. 1 Nunc insuper corpus tuum sublatum existimat, | ad quod ungendum, ut se quodammodo consolareetur, ueniebat et tu nunc dicis, quid ploras, quem queris? (Tu scis, quia te solum querit, te solum diligit, pro te omnia contemnit, et tu dicis, quid queris?) Dulcis magister, ad quid, queso, prouocas spiritum huius mulieris, ad quid prouocas animum eius? Tota pendet a te et tota manet in te et tota sperat de te et tota desperat de te. Ita querit te, ut (querens) nichil querat, nichil

cogitet preter te. Ideoque forsitan non cognoscit te, quia non est in se, sed pro te est extra se. Cur ergo dicas, quid ploras, quem queris? An putas, quod ipsa 246^b sl. 1 dicat, te ploro, te uero, nisi tu prius inspiraueris et dixeris in corde | suo: ego sum, quem ploras et quem queris? An putas, quod ipsa cognoscat te, quamdiu uolueris celare te? At illa existimans, quia (h)ortulanus esset, dixit ad eum: Domine, si tu sustulisti eum, dico michi, ubi posuisti eum, et ego eum tollam. O dolor miserabilis, o amor inenarrabilis! Mulier ista quasi densa nube doloris obiecta non uidebat solem, qui mane surgens iam irradiebat per fenestras eius, qui per aures corporis sui iam in- 246^b sl. 2 trahab domum cordis sui; sed quoniam amorem langebat, isto languore sic oculi cor|dis eius caligabant, ut non uideret, quem uidebat; videbat enim Ihesum, sed nesciebat, quia Ihesus esset. O Maria, si queris Ihesum, cur non cognoscis Ihesum? Et si non cognoscis Ihesum, cur queris Ihesum? Ecce Ihesus uenit ad te et, quem queris, querit te, et tu (eum) (h)ortulanum existimas? Verum quidem est, quod existimas, sed tamen tu in hoc erras, dum sic eum (h)ortulanum existimas, ut eum non cognoscas. Est enim Ihesus, est et (h)ortulanus, quia ipse seminat omne semen bonum in (h)orto anime tue et in 247^a sl. 1 cordibus fidelium suorum. Ipse omne (h)olus bonum | plantat et rigat in animabus sanctorum, et ipse est Ihesus et qui tecum loquitur. Sed forsitan ideo eum non cognoscis, quia tecum loquitur; mortuum enim eum queris, sed niuentem eum non recognoscis. Nunc in ueritate compéri hanc esse causam, pro qua a te recedebat et pro qua tibi non apparebat? Cur enim tibi appareret, quem non querebas? Tu certe querebas, qui non erat, et non querebas, qui erat. Tu querendo Ihesum nesciebas Ihesum. O dulcis, o pie magister, non possum omnino excusare hanc discipulam tuam, non audeo libere defendere hunc errorem suum, si tamen | errabat, quia talente te querebat, (qualem te 247^b sl. 2 uiderat, et quallem in monumento positum reliquerat). Viderat quippe defunctum corpus tuum de cruce deponi et in monumento reponi, tantusque dolor inuaserat eam de morte tua, ut nichil posset sperare de uita tua; et tantus dolor inuaserat eam de sepultura tua, ut nichil posset sperare de resurrectione tua. Cum Ioseph posuit in monumento corpus tuum, Ma-

ria pariter ibi sepeluit spiritum suum et ita indissolubiliter iunxit et quodammodo uniuirt eum cum corpore tuo, ut facilius posset separare animam se uiuificantem a uiuente corpore suo, quam spiritum 247^b sl. 1 (suum) te | diligentem a defuncto corpore tuo. Spiritus enim Marie magis erat in corpore tuo, quam in corpore suo; cumque requirebat corpus tuum, requirerabat pariter et spiritum suum, et ubi perdiditer corpus tuum, perdidit et cum eo spiritum suum. Quid igitur mirum, si sensum non habebat, (que spiritum amiserat? Quid mirum, si te nesciebat, que non habebat spiritum), quo scire debebat? Redde itaque ei spiritum suum, quem in se habet corpus tuum. Mox recuperabit sensum suum et derelinquet errorem suum. Sed quomodo errabat, que sic pro te dolebat et sic te amatabant? Certe, si errabat, indubitanter dico, quod 247^b sl. 2 (ipsa) errare se ignorabat et hic error | non procedebat ab errore, sed potius ab amore et dolore. Igitur misericors et iuste iudex, amor, quem habet in te, et dolor, quem habet pro te, excusat eam apud te, si forsitan errat de te. Ne attendas ad mulieris errorem, sed ad discipule amorem, que non pro errore, sed pro amore et dolore plorat et dicit tibi: Domine, si tu sustulisti eum, dicio michi, (ubi posuisti eum,) ut ego eum tollam. O quam scienter nescit et quam docte errat! Angelis dixit: tulerunt et posuerunt, et non dixit: tulistis et posuistis, quoniam angeli neque 248^a sl. 1 de monumento te tulerant, neque in | alio loco te posuerunt. Tibi vero dicit: Si tu sustulisti (eum) et (ubi) posuisti; quia reuera tu te ipsum de monumento sustulisti | et in loco, ubi es, te posuisti. Angelis tuis non dixit: dico michi, quoniam angelus non poterat ex toto dicere, quod de te factum fuerat et ut factum fuerat. Tibi vero dicit: dico michi, quia non est impossibile tibi dicere, quod possibile erat tibi facere. Tu enim virtute tua surrexeras et quod de te factum fuerat et ut factum fuerat, tu ipse feceras. Quid est autem hoc domine, quod Maria tam crebro dicit et repetit 248^a sl. 2 uerbum istud: | ubi posuisti eum? Dixerat enim prius apostolis, ubi posuerunt eum, (hoc idem postmodum dixit angelus, ubi posuerunt eum,) et nunc tibi (dixit) de te: ubi posuisti eum. Multum dulcescit hoc uerbum in corde suo, quod sic abundat in ore suo. Certe, dulcis magister, hoc facit dulcedo tua et hoc facit ipsa pro amore tuo, quia meminit te dixisse de

fratre suo: ubi posuistis eum? Ex quo enim audiret hoc uerbum ab ore tuo, conseruauit illud diligenter in corde suo et delectata est uti eo in sermone suo. O quantum diligit personam tuam, que sic diligit uocem tuam! O quantum desiderat uidere uultum tuum, que sic desideranter proiungunt uerbum tuum; 248^b sl. 1 et quam libenter oscularetur pedes tuos, que tam libenter loquitor sermones tuos! Quid est (hoc) etiam, o bone Ihesu, quod dicit ad te de te: et ego eum tollam? Ioseph timuit et non fuit ausus tollere corpus tuum de cruce, nisi in nocte et nisi hoc peteret a Pilato; Maria vero noctem non prestolatur nec Pilatum reuereretur, sed audacter promittit dicens: ego eum tollam. O Maria, si corpus Ihesu forte positum est in atrio principis sacerdotum, nisi (in quo) apostolorum princeps calefaciebat se ad ignem, quid factura es? Ego eum tollam. O admirabilis mulieris audacia! O mulier non mulier! Et si ancilla ostiaria interrogauerit te, quid facies? Ego eum tollam. O ineffabilis huius mulieris amor! Nullum locum excipit, nichil anteponit, sine tremore dicit, absolute promittit: dico michi, ubi posuisti eum, et ego eum tollam. O mulier, magna est fides tua, magna est constantia tua! Tu ergo, bone domine, cur oblitus es dicere: fiat tibi, sicut uis, et confide, filia, fides tua te saluam fecit? (Nunquid oblitus es misereri?) Cur igitur non dicas ei, ubi posuisti te, ut ipsa tollat te super corpus et portet te in corpore suo et annunciet te discipulis tuis? Noli, queso, dulcis magister, illius iam ultra protrahere desiderium, quia ecce iam tri-duo sustinet te, nec habet, (quid manducet, neque habet,) unde possit esurientem animam suam reficere, nisi tu manifestando porrugas illi panem corporis tui et de fragmentis eius repleas copinum cordis sui. Si ergo non uis, ut deficiat in uia, refrigera et conforta viscera anime sue dulcedine saporis tui. Tu es enim panis uiuus, qui habes in te omne delectamen-tum et omnem saporem suauitatis. Non enim diu poterit retinere uitam corporis sui, nisi tu manifestes cito sibi te uitam anime sue. Dicit ei Ihesus: Maria! Conuersa illa dicit ei: Raboni, quod dicitur magister. Dicit ei Ihesus: Noli me | tangere. O mutatio dextere 249^a sl. 2 excelsi! Conuersus est dolor magnus in gaudium magnum, mutata sunt lacrime doloris in lacrimas amoris. Vbi Maria audiuuit: Maria! — sic enim consueuerat

eam uocare magister suus, — presensit in ipsa uoce quandam singularem uocatoris dulcedinem et per eam cognovit ipsum, a quo uocabatur, magistrum suum esse. Tunc reuixit spiritus eius et reuersus est sensus eius. Cum Ihesus adhuc uellet uerba adiungere, non potuit Maria hec patienter expectare, sed pre nimio gudio irruit in eum dicens: Raboni! Non (enim) arbitrabatur, se indigere uerbis, que inueneras uerbum, et longe utilius fore existimabat tangere uerbum, quam audire auribus uerbum. O amor fortis | 249^b sl. 1 et inpatiens! Non sufficiebat illi uidere Ihesum et loqui cum Ihesu, nisi et tangeret Ihesum. Sciebat enim, quia uirtus de illo exibat et sanabat omnes. O piissime domine et dulcissime magister, quam boni es hiis, (qui recto sunt corde, et quam suauis es hiis, qui recto sunt corde et humiles sunt spiritu. O quam beati sunt, qui in simplicitate cordis querunt te, et quam felices, qui sperant in te! Verum certe est et indubitanter verum est, quod tu diligis omnes diligentes te et nunquam derelinquis sperantes in te), qui diligunt te. Ecce enim illa dilectrix tua simpliciter querebat te et ueraciter inuenit (te). (Sperabat in te) et non est derelicta a te, sed plus est consecuta per te, quam expectabat a te. Sequamur igitur, fratres, huius mulieris affectum, (ut perueniamus ad effectum). Ploret unusquisque ad Ihesum et querat confidenter I(h)esum, qui non celabat se querenti peccatrici. Disce, peccator homo, a peccatrice muliere, cui tamen dimissa sunt peccata sua, disce plorare Dei absentiam (et) amare 249^b sl. 2 Dei presentiam. Disce a Maria | Ihesum amare et (in) Ihesum sperare et in querendo Ihesum perseverare, nulla aduersa formidare, nullam consolationem extra Ihesum recipere, omnia pro(pter) Ihesum contempnere. Disce a Maria et quere(re) Ihesum in monumento cordis tui. Reuolute lapidem ab ostio monumenti Dei, amoue omnem duritiam et repelle omne obstaculum a fide tua. (Tolle) omnem concupiscentiam mundi a corde tuo et diligenter scrutare, si Ihesus est in eo. Si autem non inuenieris in eo Ihesum, sta foris et plora. Permane in fide et respice foris ad illos, si forte in aliquo loco uideris eum, et plorando ora Ihesum, ut 250^a sl. 1 dignetur intrare ad te et ha|bitare in te. Et ne forte erecta cervice repellas eum a te, humiliando inclina te. Et iterum prospice in monumentum Dei, quod est in te, et si uideris ibi angelos, unum ad caput

et unum ad pedes, id est si cognoscis esse in corde tuo quasi celestia desideria, tam ad actiuam quam ad contemplatiuam uitam pertinentia, per que tamen adhuc non possis uidere et habere Ihesum, noli hiis contentus esse, noli adhuc deficiendo quiescere, sed plora Ihesum et quere in te, donec inuenias. Et si (forte) aliquo modo tibi appareat et desiderio tuo se 250^a sl. 2 representauerit, noli de te presumere tamquam tu eum agnoscas, sed interroga illum et ora, ut indicet tibi se ipsum. Audeo tibi confidenter promittere, si in fide (ad monumentum cordis tu steteris, si plorando) Ihesum perseveraueris, si te cum humilitate inclinaueris et si exemplo Marie nullam aliam consolationem de Ihesu quam Ihesum recipere uolueris, ipso reuelante ipsum inuenies et ipsum cognosces, ita ut non sit tibi necesse querere ab aliis, ubi est Ihesus, sed tu magis indicabis eum nuncians aliis: Quia uidi dominum et hec dixit michi; cui est honor et gloria cum patre et spiritu | sancto in secula se- 250^b sl. 1 culorum Amen.

videlicet a 7 fol. 32^a fol. 33^b ad fol. 36^c
 Planctus genitale
 (S. XIV)
 v. Young 236

II.

Incipit planctus sancte Marie.

Rkps. XII. D. 10., fol. 30—34.

^{30a} Qui per uiam pergitis,
hic mecum sedete,
si est dolor similis,
ut meus, uidete;
meum dulcem filium
per iter lugete.

Videte spectaculum!
Uide spectaculum
in cruce pendentis,
more dampnatiei
crimina luentis,
pro peccato populi
mortem pacientis.

Ordo iuris uertitur!
Ordo iuris uertitur,
equitas turbatur,
iustitia leditur,
ratio mutatur,
sine causa filius
meus morti datur.

Vertite iudicium!
^{30b} Quid commisit genitrix,
cur orbatur prole,
me, Iudea, filio,
mundum priuas sole,
patre pio pauperes,
egros adiutorie?

Vertite iudicium!
Iniustum iudicium
iudices tractastis,
meum dulcem filium
inuide dampnastis,
quem patibulo crucis
mori iudicastis.

Vertite iudicium!
Uertite iudicium
et uidete iura!
Creatorem perimit
eius creatura
et condempn(a)t¹) dominum
suum morte dura.

Quod crimen, que scelera
^{31a} comisit gens effera,
uincla, uirgas, uulnera,
sputa, spinas, cetera
sine causa²) patitur.

Nato, queso, parcite,
matrem crucifigite
aut in crucis stipite
nos simul affigite,
male solus moritur.

¹⁾ V rukopise psáno *condempnet*. — ²⁾ culpa M.

Sed quid prodest, misera,
loquar induratis?
Non absoluunt penitus,
quem dampnarunt gratis.
Mens Ihesus moritur
mundo pro peccatis.

Vertite iudicium!
Mi Iohannes, proximos
tuos deprecare,
ut me sinant uulnera
^{31b} sal^ttim alligare,
que uides tam fortiter
sanguine manare.

Proch dolor! hinc color¹
effugit oris,
hinc ru(i)t,¹ hinc fluit
unda cruoris.

Non sperabam, misera,
talia uidere,
sed credebam penitus
de Ihesu gaudere,
quem crucis patibulo
uideo pendere.

Fili, dulcor unice,
singulare gaudium,
matrem flentem respice,
confer²) solatium.

Pectus, mentem lumina¹
torquent tua uulnera:
que mater, que³) femina
^{32a} tam felix, tam misera?

Flos florum, dux morum,
uenie uena,
quam grauis in clausis
est tibi pena.

¹⁾ V rukopise *rugit*. — ²⁾ conferens M. — ³⁾ quam
M. — ⁴⁾ V ruk. detitus; editus M. — ⁵⁾ genitus M. —
⁶⁾ hic M. — ⁷⁾ spolia M.

O quam sero de(d)itus⁴⁾
quam cito me deseris,
o quam digne editus⁵⁾
quam⁶⁾ abiecte moreris!

O quis amor corporis
tibi fecit talia,⁷⁾
o quam dulcis pignoris
quam amara premia!

Fili, dulcor unice!
Fili, dulcor unice,
respice parentem
et uide discipulum
iam deficiente,
dum uidet te Deum
suum morientem.

^{32b} Fili dulcor | unice,
in sero recubuit
supra tuum pectus
et nunc ita remanet
miser et abiectus,
fratre, patre, domino
priuatus dilectus.

Vbi rex amabilis,
ubi rex amabilis!
Omnes fugierunt,
a timore maximo
furtim aberiunt,
te solum patibulo
crucis reliquerunt.

Vbi rex amabilis
solus hic remansit
atque tua uulnera
mecum solus planxit,
cuius dolor potius
piam mentem transit.

Consolare, domina,
mater et regina,
33^a cur merore deficitis,
stella matutina;
tuus leuat filius
mundum a ruina.

Vtinam sic doleam,
quod ⁴⁾ dolore peream!
nam plus est dolori
sine morte mori
quam perire citius.

Consolare, genitrix!
Consolare genitrix,
et sileto michi,
quem dampnatum conspicis
nunc in forma rei,
uere nosti filium
uerum esse Dei.

Detur nunc ⁵⁾ mestissime
corpus uel exanime,
ut sic moriatur minoratus ⁶⁾
cesset cruciatus
o(s)culis, ⁷⁾ amplexibus.

Consolare, genitrix,
dolet tuus filius
magis te dolente,
sursum tollit lumina
te respiciente
et intendit gemitus
tanto te gemente.

Ihesus matri loquitur
totus uulneratus:
34^a cur tam doles, | mulier,
ecce tuus natus,
unus assit alteri
iam recommendatus.

Consolare, genitrix!
Mi, Iohannes, qualiter
possum consolari,
dum infelix orbitor ¹⁾
lumine sojlori
33^b et sic tantum dominum
video necari.

Postquam (autem) ⁸⁾ taliter
piam soluit horam, ⁹⁾
iunge matrem uirginem
et ex illa iam hora
su(s)cepit in propria
omni pulsa mora.

Sed doleo, adeo
quod deberem mori
nec sic modo penitus
nunc parcerem ori
nec doleo, quanta ²⁾ deboeo
crimina dolere ³⁾

Qui pro nobis uoluit
mortem sustinere,
non sinat nos miserias
ignibus ardere,
sed cum suis ancillis ¹⁰⁾)
semper congaudere.
Amen.

¹⁾ Nejspíše za orbor. — ²⁾ Nejspíše chybň za quam
aneb quantum debent. — ³⁾ Snad za dolori. — ⁴⁾ ut M. —
⁵⁾ Reddite M. — ⁶⁾ ut sic minoratus M. — ⁷⁾ v rukopise
oculis. — ⁸⁾ V rukopise vynecháno. — ⁹⁾ Této větě jest
těžko porozuměti, snad má být „*piam soluit (h)ora*“. —
¹⁰⁾ Rukopis náležel a byl sepsán pro ženský klášter sv.
Jiří na hradě pražském.

III. De inexecrabili dolo vetularum.

Imperatrix quedam erat, in cuius imperio erat quidam miles, qui nobilem uxorem et castam atque decoram habebat. Contingit, quod miles ad peregrinandum perrexit, sed prius uxori dixerat: Nullum custodem ultra tibi dimitto, quia satis credo, quod non indiges. Parato comitatu abiit, uxor vero caste vivendu domi remansit. Accidit semel, quod precibus compulsa ejusdam sue vicine epulandi causa domum suam egrederetur, quo peracto ad propria remeavit. Quam quidam juvenis aspectam ardentis amore cepit amare et plurimos nuncios ad eam direxit cupiens ab illa, quantum ardebat amari. Quibus contemptum eam penitus sprevit. Ille vero se omnino contemptum videntis adeo dolens efficitur, quod infirmabatur. Sepe tamen illuc ibat, sed nichil ei valuit eo, quod domina per omnia eum sprevit. Accidit quodam die, quod versus ecclesiam perrexit dolens ac tristis, et obviam habuit quandam vetulam in proposito sanctam reputatam. Que cum juvenem tristem vidisset, causam tante tristie ab eo quesivit. At ille: Quid prodest michi tibi narrare? At illa: O carissime, quamdiu infirmus abscondit a medico suam infirmitatem, non poterit curari. Ideo ostende michi causam, tanti doloris! Cum dei adjutorio te curabo. Juvenis cum hoc audisset, ostendit ei, quomodo dominam dilexit. Ait vetula: Perge cito ad domum tuam, quia, infra breve tempus te curabo. Hiis dictis juvenis ad domum perrexit et vetula ad propria remeavit. Vetula ista quandam caniculam habebat, quam duobus diebus jejunare coegit et die tercia panem synapi confectum canicule jejunanti dedit. Quem cum gustasset, pre amaritudine oculi ejus lacrimabantur tota die. Tunc vetula ad domum domine perrexit cum canicula, quam juvenis dilexit tantum. Statim a domina est honorifice suscepta eo, quod reputabatur sancta. Dum